

Dne 1. ledna 2008 vstoupil v účinnost zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobu jeho řešení (insolvenční zákon), který tvoří současnou právní úpravu úpadku v České republice. Důvodem pro přijetí nové právní úpravy nebyla pouze zastaralost starého zákona, ale zároveň i nutnost přizpůsobit českou právní úpravu právu Evropské unie. Insolvenční zákon spolu s jeho prováděcími předpisy tak tvoří zcela nové zákonné úpravy řešení úpadku, který je založen na zcela nových principech, přepracovává staré způsoby řešení úpadku dlužníka a zároveň i zavádí nové moderní způsoby. Kromě tradičního způsobu řešení úpadku konkursem zavádí insolvenční zákon dva nové sanační způsoby řešení úpadku – reorganizaci a oddlužení – které jsou výhodnější pro dlužníka i věřitele. Reorganizace je určena pro dlužníky podnikatele, oddlužení pak pro dlužníky nepodnikající.

Tato nová zákonná úprava má však také mnoho nedokonalostí, které ztěžují její praktickou aplikaci. V této práci se tak snažím nejzásadnější problémy vybrat a blíže je přiblížit. Toto je tedy i hlavním účelem této práce – upozornit na největší problémy aplikace insolvenčního zákona a navrhnout jejich možné řešení.

Toto téma jsem si vybral především kvůli své dvouleté praxi v kanceláři insolvenčního správce, když jsem tak s praktickými problémy insolvenčního řízení velmi dobře obeznámen.

Tato práce se skládá z devíti kapitol, když každá se zaměřuje na jiný problém insolvenčního zákona. První kapitola obecně popisuje insolvenční řízení dle současné právní úpravy. Je rozdělena do tří podkapitol, které se zabývají jednotlivými fázemi insolvenčního řízení a jeho základními pojmy.

Ve druhé kapitole se zabývám problematikou odměňování insolvenčního správce. Především zde poukazuji na možnou protiústavnost současné vyhlášky o odměně insolvenčního správce.

Třetí kapitola rozebírá povinnost insolvenčního správce být pojištěn, když tuto zákonnou povinnost vykládám ve světle současné judikatury Evropského soudu pro lidská práva, z jejíhož hlediska se může zdát tato povinnost zbytečnou.

Ve čtvrté kapitole se zaměřuji na zákonnou definici zajištěného věřitele, které se na první pohled může zdát být zcela jasnou, když však i s tímto jsou spojeny v praxi nejasnosti.

Pátá kapitola se zabývá povinností informovat známé věřitele dlužníka. Tato povinnost zde až na výjimky v současné době není, a proto se zabývám možností jejího zavedení, a to především s ohledem na malé věřitele dlužníka, kteří mohou být takto nenávratně poškozeni.

Šestá kapitola je ohledně možnosti kombinovat jednotlivé způsoby oddlužení, kde praxe insolvenčních soudů dovedla tuto možnost nad rámec zákona. Zde se tedy zabývám, nakolik je tento postup správný a jak by bylo možné ho vylepšit.

V sedmé kapitole se pak zabývám největším současným problémem insolvenčního práva, kterým je společné oddlužení manželů. V této kapitole nejprve popisují způsoby, jakými je nyní řešeno, když tyto způsoby podrobují kritice vzhledem k jejich možné nezákonnosti. Závěrem této kapitoly navrhuji možný způsob řešení do budoucna.

V kapitole osmé zmiňuji současnou praxi insolvenčních soudů povolovat oddlužení i některým podnikatelům. V deváté kapitole se pak zaobírám myšlenkou ohledně změny příslušnosti insolvenčních soudů, a to především s ohledem na jejich současnou přetíženost.

Cíle, který jsem si stanovil na začátku práce, jsem tak dosáhl. Jako východisko z problémů, které jsem v práci nastínil, bych spatřoval v přijetí rozsáhlé novely insolvenčního zákona a s tím spojenou změnu v rozhodovací praxi insolvenčních a odvolacích soudů.